

Obsah

I. PROBLEMATIKA VODNÍCH MLÝNŮ	13
I.1. Předmluva	14
I.2. Úvod	15
I.3. Metody výzkumů	17
II. PŘEHLED VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ A HISTORIE ZPRACOVÁNÍ OBILNIN	19
II.1. Pravěk	20
<i>II.1.1 Neolit – vznik zemědělství a nejstarších nástrojů na zpracování obilnin (zrnotěrky)</i>	<i>20</i>
<i>II.1.2. Eneolit</i>	<i>23</i>
<i>II.1.3. Doba bronzová</i>	<i>25</i>
<i>II.1.4. Doba halštatská</i>	<i>27</i>
<i>II.1.5. Laténské období – počátek používání žernůvů (rotačních mlýnků)</i>	<i>27</i>
<i>II.1.6. Doba římská a stěhování národů – doba vzniku prvních vodních mlýnů a jejich rozšíření po Evropě</i>	<i>31</i>
II.2. Středověk a novověk	34
<i>II.2.1 Raný středověk – příchod Slovanů na naše území</i>	<i>34</i>
<i>II.2.2. První vodní mlýny v Řecku a v Římě</i>	<i>40</i>
<i>II.2.3. České země od vrcholného středověku</i>	<i>42</i>
<i>II.2.4 Vodní mlýny v Českých zemích</i>	<i>47</i>
<i>II.2.5 Novověk</i>	<i>48</i>
II.3 Zařízení vodních mlýnů	49
<i>II.3.1. Vodotechnické stavby</i>	<i>49</i>
<i>II.3.2 Mlýnské složení</i>	<i>52</i>
<i>II.3.3. Vedlejší výrobní činnosti u mlýna</i>	<i>57</i>
<i>II.3.4. Vývoj mlýnského zařízení</i>	<i>59</i>
III. PRAMENY A STAV VÝZKUMŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ	63
III.1. Archeologické výzkumy	65
III.2. Písemná základna	71
<i>III.2.1 Publikace a odborné články</i>	<i>71</i>
<i>III.2.2. Historické prameny</i>	<i>71</i>

IV. VODNÍ MLÝNY V POVODÍ BYSTRČICKY/NIVNICKY	75
IV.1. Charakteristika zkoumané oblasti	76
<i>IV.1.1. Stručný popis</i>	76
<i>IV.1.2. Podmínky ovlivňující mlynářství na Uherskobrodsku</i>	77
IV.2. Lokality	80
<i>IV.2.1. Bystřice pod Lopeníkem</i>	80
<i>IV.2.1.1. Mlýn č. 26</i>	80
<i>IV.2.1.2. Mlýn č. 21</i>	85
<i>IV.1.1.3. Mlýn č. 79</i>	88
<i>IV.2.2. Bánov</i>	90
<i>IV.2.2.1. Mlýn č. 135</i>	91
<i>IV.2.2.2. Mlýn č. 136</i>	94
<i>IV.2.3. Suchá Loz</i>	97
<i>IV.2.3.1. Mlýn č. 83</i>	98
<i>IV.2.3.2. Mlýn č. 33</i>	100
<i>IV.2.3.3. Mlýn č. 34</i>	103
<i>IV.2.3.4. Mlýn č. 138</i>	104
<i>IV.2.3.5. Mlýn č. 86</i>	108
<i>IV.2.4. Korytná</i>	112
<i>IV.2.5. Nivnice</i>	114
<i>IV.2.5.1. Mlýn č. 85</i>	114
<i>IV.2.5.2. Mlýn č. 99</i>	117
<i>IV.2.5.3. Mlýn č. 3</i>	120
<i>IV.2.5.4. Mlýn č. 190</i>	123
<i>IV.2.6. Uherský Brod</i>	124
<i>IV.2.6.1. Mlýn č. 79</i>	126
<i>IV.2.6.2. Mlýn č. 278</i>	130
<i>IV.2.6.3. Mlýn č. 448</i>	132
IV.3. Zpracování archeologických dat zkoumaných vodních mlýnů (syntéza a interpretace dat)	136
<i>IV.3.1. Prostorové vlastnosti</i>	137
<i>IV.3.2. Technické parametry</i>	139
<i>IV.3.3. Datace</i>	140
<i>IV.3.4. Historické mapování</i>	141

V. MLYNÁŘSKÉ ŘEMESLO V PRŮBĚHU STALETÍ	143
V.1. Mlynáři	144
<i>V.1.1. Jak se z učně stane mistr</i>	144
<i>V.1.2. Kategorie mlynářů</i>	147
<i>V.1.3. Mlynářské povinnosti a sdružení</i>	148
<i>V.1.4. Názvy a znaky spojené s mlynářstvím</i>	155
<i>V.1.5. Počty mlýnů v českých zemích</i>	155
V.2. Život ve mlýně	157
<i>V.2.1. Stavba mlýnu a přívod vody ke kolu</i>	157
<i>V.2.2. Části mlýnské budovy</i>	158
<i>V.2.3. Výroba vodního kola, hřídele a jejich uchycení</i>	163
<i>V.2.4. Druhy převodů a jejich výroba</i>	167
<i>V.2.5. Mlýnské kameny</i>	168
<i>V.2.6. Mletí</i>	173
<i>V.2.7. Všední život ve mlýně</i>	178
<i>V.2.8. Pověry a pověsti v mlýnech</i>	182
<i>V.2.9. Zranění</i>	185
<i>V.2.10. Zločinnost a mlynáři</i>	186
<i>V.2.11. Osobnosti pocházející z mlýnů</i>	187
VI. ZÁVĚR	189
VII. PŘÍLOHY / Annexes	193
VII.1 Barevné přílohy / Annexes	194
VII.2 Další obrazové přílohy	220
VII.3 Seznam použitých obrázků	242
VII.4 List of pictures	249
VII.5 Seznam obrázků při úvodu jednotlivých kapitol	257
VIII. Použitá literatura a prameny	259
VIII.1 Literatura	260
VIII.2 Použité prameny	264
VIII.3 Seznam respondentů	264
IX. WATER MILLS IN THE WATERCOURSE OF THE BYSTRĚČKA/NIVNIČKA	265